

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 285 | Tarih 1-7 Aralık

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 38 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş](#) belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

4 Aralık: Türk polisi, beş ilde gerçekleştirdiği operasyonlarda Trakya Üniversitesi öğrencileri ve mezunlarının da aralarında bulunduğu 12 kişiyi, Gülen hareketinin sözde "güncel öğrenci yapılanması"na dahil oldukları gerekçesiyle [gözaltına](#) aldı.

3 Aralık: Eski bir öğretmen olan Venhar Can, görme engelli ve zihinsel engelli 8 yaşındaki oğluna bakma talebine rağmen, Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla yenilenen terör suçlamaları kapsamında Edirne'de [tutuklandı](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunc](#)'tan bir haber alınamadı. Tunc'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

4 Aralık: MESEM mesleki eğitim programı kapsamında yaşanan çocuk işçi ölümlerini protesto eden 16 TİP'li öğrenci aktivist, barışçıl gösteriye rağmen İstanbul'da [tutuklandı](#).

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

2 Aralık: Cumhurbaşkanı'na hakaret ve terörle mücadele görevlilerini hedef göstermek dahil çeşitli suçlamalarla 201 gündür tutuklu bulunan gazeteci Furkan Karabay, ilk duruşmasında 4 yıl 3 ay [hapis](#) cezasına çarptırıldı ancak tutukluluk süresi nedeniyle tahliye edildi.

5 Aralık: Bir sokak röportajında şiir okuyan Halil Kürklü ve videoyu YouTube kanalında paylaşan gazeteci Hasan Köksoy, Cumhurbaşkanı'na hakaret ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçlamalarıyla [tutuklandı](#).

5 Aralık: Türkiye 2024 yılında kamu görevlilerine [hakaret](#) suçlamasıyla 115.516 soruşturma açtı; toplam 1,17 milyon hakaret soruşturması arasında 14.458 mahkûmiyet ve 17.593 ertelenmiş ceza verildi; bu durum, yetkililere yönelik eleştirileri cezalandırmak için 125. maddenin geniş kullanımını ortaya koyuyor.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

2 Aralık: Ortaya çıkan Ukrayna denetim raporu, Antalya'daki bir otelde kalan savaş mağduru Ukraynalı yetimlerin ağır ihmal ve [istismara](#), aralarında hamilelikle sonuçlanan iki tecavüzün de bulunduğu iddialara maruz kaldığını ortaya koyunca, Türk milletvekilleri hükümetten açıklama istedi.

3 Aralık: AKP–MHP ittifakı, tutuklu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun yaklaşan duruşmalarının TRT’de canlı yayınlanmasına ilişkin muhalefet teklifini [reddederek](#), Erdoğan’ın en güçlü rakibinin binlerce yıllık hapisle yargılandığı davada şeffaflık taleplerini geri çevirdi.

5 Aralık: İmamoğlu soruşturmasında tahliyelerine karar verilen 11 kişi, haklarında iddianame veya suçlama bulunmamasına rağmen savcının itirazı üzerine cezaevinden çıkarken yeniden [tutuklandı](#).

CEZAEVİ KOŞULLARI

1 Aralık: Gülen bağlantısı suçlamasıyla hüküm giymiş annesiyle cezaevinde kalan 3 yaşındaki bir çocuğun, Ankara’daki ziyaret sırasında babasını görmesi [engellendi](#).

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

4 Aralık: Türkiye, İstanbul’da gözaltına aldığı Azerbaycanlı muhalif eski milletvekili Gültekin Hacıbeyli’yi Bakü’nün “darbe desteği” suçlaması üzerine “ulusal güvenlik tehdidi” sayarak [sınır dışı](#) etme sürecini başlattı; Hacıbeyli ise vizesiz kalış süresinin dolmadığını ve bunun Azerbaycan muhalefetine yönelik baskıya destek anlamına geleceğini söylüyor.

KADIN HAKLARI

5 Aralık: Üst düzey bir CHP’li milletvekili, BM’nin 2025 raporunun Türkiye’yi parlamentoda kadın temsili açısından 185 ülke içinde 125’inci, bakanlık düzeyinde ise 189 ülke içinde 172’nci sıraya koymasıyla, kadın hakları ve siyasi temsildeki [gerilemeye](#) dikkat çekti.